

Ik voel me beschermd door de Monumentenwacht

Kasteel D'Erp te Baarlo (Limburg) ligt er mooi bij. En dat komt niet alleen door het prachtige winterse weer tijdens ons bezoek. Ook het pand zelf staat er goed onderhouden bij. Dit allemaal dankzij de gezamenlijke inspanningen van de enthousiaste eigenaren, dhr. Beekhoven van den Boezem en Hamersma, en de Monumentenwacht Limburg. Hoe is deze samenwerking verlopen en wat hebben beiden ervan geleerd?

'Bijzonder aan Kasteel D'Erp is, dat de huidige eigenaren eigenlijk op de zaken vooruit liepen', aldus Math Beeren van Monumentenwacht Limburg. Hij doelt daarmee op het feit, dat de heer Beekhoven van den Boezem en zijn partner reeds voor de aankoop in 2004 contact met hen zocht om informatie in te winnen over de staat van het gebouw. Via via waren zij op de instantie Monumentenwacht Limburg geweest en om onverwachte verrassingen te voorkomen wilden zij van hen een deskundige mening over de conditie van het complex. 'Dit soort verzoeken is natuurlijk geweldig. Alhoewel het ons wel voor een nieuwe kwestie plaatste, namelijk hoe ga je om met verzoeken van mensen die nog geen monumenteigenaar zijn

en ook nog geen lid van de Monumentenwacht?'. Inspecteurs hebben vervolgens het kasteel van boven tot onder geïnspecteerd om de technische staat ervan te beoordelen. Daarbij zijn verschillende gebreken geconstateerd. Deze zijn voor de eigenaren in een rapportage inzichtelijk gemaakt voorzien van een lange termijnplanning voor onderhoud en restauratie, evenals adviezen over hoe deze werkzaamheden aan te pakken. 'Zo was in het verre verleden het voegwerk niet op de juiste manier gerestaureerd. Belangrijk bij goed voegen zijn aspecten als het uithakken van de oude voegen, het schoonmaken, het op de juiste wijze opnieuw voegen met een mortelsamenstelling specifiek afgestemd op de lokale omstandigheden. Hier

Werkzaamheden aan de bekroning

Diep uitgesleten voegwerk en beschadigde stenen

Eigenaar (l) en inspecteur Monumentenwacht

ontbrak het aan bij het kasteel. Op ons advies is het voegwerk nu op een deugdelijke manier gerestaureerd'.

Liefde voor het oude

Naar aanleiding van deze eerste 'basisinventarisatie' is vervolgens een hoop gebeurd aan het complex. Zowel aan het exterieur (metsel- en voegwerk, schilderwerk, daken met goten, het poortgebouw is hersteld) als het interieur (stucwerk, vloeren, plafonds, oude indeling teruggebracht, enkele verbeteringen ten behoeve van het wooncomfort). Na al deze werkzaamheden, is het nu zaak om het pand in goede staat te houden; dat wil zeggen preventief te onderhouden. Om dit te bevorderen wordt het pand regelmatig geïnspecteerd. Hierbij wordt de bouwkundige staat door de monumentenwachters volledig bekeken en eventueel worden noodreparaties uitgevoerd (zoals het vervangen van een lei). 'Het mooie van de jaarlijkse inspecties is, dat ik elke keer nieuwe dingen over mijn pand leer. De inspecteurs luisteren echt naar het pand en maken in een inspectierapport inzichtelijk wat er allemaal moet gebeuren op de korte en de lange termijn. Desgewenst kunnen ze dit rapport nader uitleggen', aldus de heer Beekhoven van den Boezem. 'Bovendien houden zij, vanuit hun kennis, ervaring en liefde voor monumenten, een oogje in het zeil wanneer vakmensen met bepaalde werkzaamheden aan de slag gaan. Dat is een geruststellende gedachte, want zelf ben je toch meer een leek op dit gebied'.

Math Beeren benadrukt het belang van een goede uitvoering van de benodigde werkzaamheden, want daar kan het nog wel eens misgaan. Zo is in het geval van dit kasteel ook de leien dakbedekking een belangrijk punt van aandacht. De eigenaren moeten er op toezien, dat bij eventuele reparatiewerkzaamheden leien met dezelfde kleur en dezelfde maatvoering gebruikt worden. 'Het is belangrijk, dat vakmensen ook vanuit een 'liefde voor het oude' werken. Ze moeten het een eer vinden om aan dit bijzondere pand, dat er al eeuwen staat en dus al een hele geschiedenis kent, te mogen werken. Wij zijn als Monumentenwacht Limburg geen politieagenten die over de schouder meekijken. We kunnen en willen de mensen echter wel adviseren over bepaalde technieken of materiaalkeuzen. Alles om het waardevolle pand op de juiste manier in stand te houden'.

Beschermd door de Monumentenwacht

Aan het eind van ons bezoek geeft de eigenaar nog een tip voor andere monumenteigenaren. 'Wanneer een restauratieaannemer met het pand aan de slag gaat, is het verstandig om de Monumentenwacht Limburg voorafgaand en tijdens het proces te raadplegen. Zij spreken namens het gebouw en kunnen de restauratieaannemer op bijzonderheden attenderen. Ze doen dit zeer vakkundig en daardoor krijg je als eigenaar het gevoel beschermd te worden door de Monumentenwacht', aldus de heer Beekhoven van den Boezem. 🏰

Bewogen geschiedenis

De historie gaat terug tot rond 1200, dan staat er het huys Baerle. In 1388 is sprake van een huys en borgh (koopakte van Jacob van Montfort). De oudste bekende bewoner was ridder Gerard van Baerle (1219). Tijdens de Opstand of Tachtigjarige Oorlog wordt het goed geplunderd en grondig verwoest door troepen van Willem van Oranje. Nadien is het verschillende malen verbouwd, het huidige gebouw dateert grotendeels uit de 17e eeuw. Van 1787 tot 1962 is het in bezit van de familie Van Erp die er tot 1903 woont. In de volksmond heet het Kasteel d'Erp. Begin van de 20e eeuw verhuurde de familie Van Erp het kasteel. Zo heeft de bekende Haagse School schilder Johannes Albert Neuhuys er in zijn latere levensjaren gewoond (1910-1911). In 1974 wordt het kasteel (sinds 1962 eigendom van de gemeente Maasbree) gerestaureerd. Het wordt de ambtswoning van de burgemeester. In 2004 komt het kasteel in particuliere handen.

Informatie Monumentenwacht

Dit is het eerste artikel in een serie over het werk van de provinciale Monumentenwachten in Nederland en hun relatie met monumenteigenaren. Door middel van doeltreffend onderhoud willen deze organisaties bijdragen aan de instandhouding van monumenten in ons land. Hiertoe worden aangemelde objecten regelmatig geïnspecteerd, worden eventueel kleine herstel- en onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd en worden de bevindingen in een rapportage inzichtelijk gemaakt.

Monumentenwacht Limburg
Wijngaard 8, Postbus 3519, 6017 ZG Thorn
tel.: 0475 - 563999, fax: 0475 - 564766
info@monumentenwachtlimburg.nl
www.monumentenwachtlimburg.nl